

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01103 Vilnius, tel. +370 631 13112,

faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas). Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane¹ numatytą veiksmą „8.1.10. Išplėsti mokamų valstybinės reikšmės kelių tinklą ne mažiau kaip iki 4 300 km“ ir pataisytas atsižvelgiant į suinteresuotų institucijų ir socialinių partnerių pastabas ir pasiūlymus, pateiktus dėl ankstesnės nutarimo projekto redakcijos².

Nutarimo projekto tikslai:

1) įgyvendinant Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas pakeisti Kelių naudotojo mokesčio dydžius ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašą³ (toliau – Kelių naudotojo mokesčio aprašas) ir išplėsti šiame apraše išdėstytą kelių, kuriais kelių naudotojai, sumokėję kelių naudotojo mokestį, įgyja teisę važiuoti, sąrašą;

2) įvykdyti Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) lėšų panaudojimo vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo⁴ (toliau – Programos lėšų naudojimo aprašas) patikslinimo;

3) įgyvendinant Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420⁵ (toliau – KPPPFĮ pakeitimo įstatymas) nuostatas pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimą Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ ir paskirti kelių rinkliavos rinkėją ir pagrindinį kelių rinkliavos paslaugos teikėją Lietuvos Respublikos Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teritorijoje, taip pat paskirti instituciją, kuri būtų atsakinga už finansinio

¹ Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 151 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

² [https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6b8926e0098b11f0a1c6f244a8c21f99?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=ac8d1418-d678-4199-a66b-aae2605f4578)

[seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6b8926e0098b11f0a1c6f244a8c21f99?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=ac8d1418-d678-4199-a66b-aae2605f4578](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6b8926e0098b11f0a1c6f244a8c21f99?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=ac8d1418-d678-4199-a66b-aae2605f4578).

³ Kelių naudotojo mokesčio dydžiai ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimas Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“.

⁵ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6dbb23e024df11eb8c97e01ffe050e1c/asr>.

pajėgumo kriterijų nustatymą Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teikėjams, šių teikėjų atitikties KPPPFĮ pakeitimo įstatyme nustatytiems reikalavimams vertinimo ir stebėsenos tvarkos nustatymą.

Valstybinės reikšmės kelių transporto infrastruktūra yra sudėtinė Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinės infrastruktūros dalis. Jos išvystymas (junglumas, integralumas, vientisumas, kelių kokybė ir eismo saugumas) ir techninė būklė turi reikšmingą įtaką kitoms ūkio šakoms, galimybėms patenkinti visuomenės poreikius, yra svarbi prielaida tarptautiniams ekonominiams santykiams plėtoti, valstybės saugumui stiprinti. Valstybinės reikšmės keliai yra didesnės nei 2,5 mlrd. eurų vertės ilgalaikis materialusis valstybės turtas, todėl kelių infrastruktūros išsaugojimas ją laiku ir kokybiškai prižiūrint, jos būklės gerinimas ir tolesnė plėtra yra itin svarbus veiksnys plėtojant Lietuvos transporto ir logistikos sektorių, užtikrinant asmenų judumą, pritraukiant užsienio investicijas, mažinant ekonominius ir socialinius skirtumus tarp Lietuvos regionų ir steigiant darbo vietas.

Lietuvoje yra daugiau kaip 2 mln. automobilių ir pastaraisiais metais jų padaugėja apie 3–4 procentus, krovininių automobilių – apie 4–6 procentus. Krovinių ir keleivių vežimas kelių transportu, sumažėjęs COVID pandemijos metu, pastaraisiais metais pastebimai išaugo.

Augantis visuomenės ir verslo mobilumas, didėjantis valstybinės reikšmės kelių transporto infrastruktūros naudojimo intensyvumas sąlygoja greitesnį jos nusidėvėjimą ir poreikį skirti didesnę dėmesį jo atkūrimui, kuriam reikalingi atitinkami finansiniai ištekliai. Prastėjančią valstybinės reikšmės kelių būklę geriausiai iliustruoja AB „Via Lietuva“ kasmet vykdomas šių kelių kelio dangos būklės vertinimas. Jeigu 2023 metais minimalius kelio dangos kokybės reikalavimus atitiko 78,3 proc. magistralinių kelių, 60,8 proc. krašto kelių ir 59,6 proc. rajoninių kelių, tai 2024 metais šiuos reikalavimus atitiko 73,1 proc. magistralinių kelių, 56,4 proc. krašto kelių ir 57,4 proc. rajoninių kelių. Ypač didelį nerimą kelia kelio statinių būklė. Jeigu 2024 metų pradžioje buvo 108 blogos ir labai blogos techninės būklės tiltai ir viadukai, tai 2025 m. pradžioje tokių tiltų ir viadukų skaičius padidėjo iki 119. Laiku nepasirūpinus jų sutvarkymu (remontu, rekonstrukcija) gali tekti riboti eismą, o išskirtiniais atvejais – eismą organizuoti apylankomis.

Susisiekimo ministerija, teikdama nutarimo projektą, tikisi, kad, išplėtus kelių naudotojo mokesčiu apmokestintų valstybinės reikšmės kelių tinklą, iš šio mokesčio į valstybės biudžetą surinktos lėšos bus skirtos Programai finansuoti, kuri yra pagrindinis kelių transporto infrastruktūros finansavimo šaltinis.

Nutarimo projekte atsižvelgta į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos žemės ūkio tarybos, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos ir kitų asociacijų ir socialinių partnerių pateiktas pastabas dėl kelių naudotojo mokesčiu apmokestintų valstybinės reikšmės kelių tinklo išplėtimo apimties ir su tuo susijusių nuogastavimų dėl galimo jo poveikio maisto produktų kainų kilimui. Nutarimo projektu numatyta šiuo mokesčiu apmokestintų kelių tinklą (apie 1 700 km) padidinti gerokai mažesne apimtimi – 1 151 km, negu buvo numatyta ankstesnėje nutarimo projekto redakcijoje, į jį įtraukti 21 krašto kelių ruožą. Priėmus nutarimo projektą nuo šių metų liepos 1 d. bendras kelių naudotojo mokesčiu apmokestintų valstybinės reikšmės kelių tinklo ilgis sudarytų 2 851 km. Prognozuojama, kad per 2025 metus (šešis mėnesius, įsigaliojus nutarimo projektui) M2, M3, N1, N2 ir N3 kategorijų motorinių transporto priemonių valdytojai papildomai į valstybės biudžetą sumokės apie 3,5 mln. eurų kelių naudotojo mokesčio (2023 metais jo surinkta 60,1 mln. eurų; 2024 metais – 67,8 mln. eurų). Kelių naudotojo mokesčio sumokėjimo kontrolei užtikrinti būtų įdiegta eismo kontrolės sistema (kameros su reikalinga infrastruktūra), kuri kainuotų apie 3,8 mln. eurų (be PVM). Išsamus nutarimo projekte numatyto naudotojo mokesčiu apmokestintų valstybinės reikšmės kelių tinklo išplėtimo vertinimas pateikiamas teisės akto projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje (pridedama).

Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija, siekdama įvertinti socialinį ekonominį nutarimo projekto poveikį ir pasinaudodama VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros investicinių projektų rengimo metodika, atliko atvejo studiją ir įvertino galimą planuojamų pokyčių naudą ir efektyvumą. Tokiam vertinimui pasirinktas konkretus kelių objektas (tiltas, įtrauktas į Rekonstruotinių ir remontuotinių statinių, esančių valstybinės reikšmės keliuose, kurių atramos ir / ar perdanga netenkina

I esminio statinio reikalavimo, sąrašą⁶⁾ ir apskaičiuota nauda visuomenei, kurią ji gautų ši kelių objektą kiek įmanoma anksčiau pagerinus (rekonstravus), palyginti su situacija, kai dėl avarinės būklės transporto eismas tiltu apribojamas, sunkvežimių eismas nukreipiamas apylanka, o tilto rekonstrukcija pavėlinama vienais metais. Gauti rezultatai leidžia teigti, kad laiku investuoti į kelių objekto atkūrimą yra ekonomiškai naudinga – patirtos išlaidos tilto rekonstrukcijai, palyginti su kelionės laiko ir eksploatacinių sąnaudų padidėjimu dėl eismo tiltu apribojimo ir sunkvežimių eismo nukreipimo apylanka, atsipirktų per metus. Apmokestinus kelių naudotojo mokesčiu valstybinės reikšmės krašto kelius ir papildomai surinktas lėšas nukreipus valstybinės reikšmės kelių infrastruktūros atkūrimui kelių transporto priemonių naudotojai jį susigrąžintų per sutaupytas kelionės laiko ir transporto priemonių eksploatacines išlaidas.

Vykdamas Programos lėšų panaudojimo vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas⁷⁾ ir siekiant užtikrinti Programos finansavimo lėšų panaudojimo teisėtumą, nutarimo projektu siūloma patikslinti Programos lėšų naudojimo aprašo 27 punktą ir nustatyti, kad už VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros ir Lietuvos transporto saugos administracijos naudojamų Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolę atsako Susisiekimo ministerija.

Siekiant tinkamai pasirengti Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos įdiegimui, atsižvelgiant į KPPPFĮ pakeitimo įstatymo nuostatas, nutarimo projektu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ 3.2 papunktį ir paskirti akcinę bendrovę „Via Lietuva“ paskirtąja kelių rinkliavos rinkėja, pagrindine kelių rinkliavos paslaugos teikėja Lietuvos Respublikos Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teritorijoje, taip pat atsakinga už naujų Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teikėjų įregistravimą Lietuvos Respublikoje. Taip pat siūloma pavesti Susisiekimo ministerijai nustatyti finansinio pajėgumo kriterijų, kuriuos turi atitikti Lietuvos Respublikoje registruoti juridiniai asmenys, siekiantys būti įregistruoti kaip Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teikėjai, nustatymo tvarką bei Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinėje sistemoje įregistruotų Europos elektroninės kelių rinkliavos paslaugos teikėjų atitiktis Įstatymo 6¹ straipsnio 1, 2, 4, 5 ir 6 dalyse (KPPPFĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnis) nustatytiems reikalavimams vertinimo ir stebėsenos tvarką.

Pažymėtina, kad KPPPFĮ pakeitimo įstatymo 2 straipsnio nuostatą, kuria keičiama Įstatymo 6 straipsnio 2 dalis („Kelių rinkliavos dydžius, neviršydama šio įstatymo 2 priede nustatytų ribinių tarifų, kelių rinkliavos mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarką nustato Vyriausybė“), planuojame įgyvendinti ir ją perkelti į keičiamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimą Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ vėliau, kadangi šiuo metu dar vyksta svarstymai dėl kelių rinkliavos mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos turinio.

⁶⁾ https://vialietuva.lt/wp-content/uploads/2025/04/REKONS_2.pdf

⁷⁾ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus rekomendacijų, pateiktų 2024 m. gegužės 7 d. Programos lėšų panaudojimo vidaus audito ataskaitoje Nr. VA-5, įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2024 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 3-184, rekomendacijos:

- „3.1. Susisiekimo ministerijos ir VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros 2023-02-27, taip pat 2024-03-26 Valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Transporto kompetencijų agentūrai programai „Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas“ vykdyti, naudojimo sutarčių pasirašymas, kontroliuojančio asmens paskyrimas vertinti skirtų lėšų panaudojimą patvirtintos programos veikloms finansuoti neturi tinkamo teisinio pagrindo ir iki 2024-12-31 spręsti klausimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ patvirtinto Programos lėšų naudojimo aprašo pakeitimo, kuriame nustatyti, kad už Programos finansavimo lėšų, nurodytų Įstatymo 9 str. 1 d. 13 p., naudojimo pagal paskirtį kontrolę atsako Susisiekimo ministerija arba parengti, suderinti ir pateikti pasirašyti Valstybės biudžeto lėšų, skirtų akcinei bendrovei „Via Lietuva“ programai „Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas“ vykdyti, naudojimo 2024-02-09 sutarties Nr. 1F-12 pakeitimą, kuriame numatyti akcinės bendrovės „Via Lietuva“ atsakomybę už Programos finansavimo lėšų, nurodytų Įstatymo 9 str. 1 d. 13 p., naudojimo pagal paskirtį kontrolę bei reglamentuoti VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros visų Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 str. 12 d. nustatytų funkcijų atlikimą“;

- „3.2. Programos lėšų naudojimo aprašo 27 p. reglamentuota akcinės bendrovės „Via Lietuva“ atsakomybė Programos finansavimo lėšų, skirtų Lietuvos transporto saugos administracijos funkcijoms, nurodytoms Įstatymo 9 str. 1 d. 24 p., atlikti, naudojimo pagal paskirtį kontrolę ir iki 2024-12-31 spręsti klausimą dėl tinkamo Įstatymo 9 str. 3 d. akcinei bendrovei „Via Lietuva“ nustatyto įpareigojimo įgyvendinti Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką vykdymo“.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių⁸ reikalavimus.

Susisiekimo ministerija atsižvelgė į visas suinteresuotų institucijų ir socialinių partnerių pastabas ir pasiūlymus, pateiktus dėl ankstesnės nutarimo projekto redakcijos, taip pat Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (grupės vadovas Dmitrijus Bialas, tel. +370 659 17 473, el. p. dmitrij.bial@sumin.lt) patarėjas Jonas Skarulskis (tel. +370 660 44 576, el. p. jonas.skarulskis@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
2. Teisės akto projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 4 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Susisiekimo ministras

Eugenijus Sabutis

J. Skarulskis, tel. +370 660 44 576, el. p. jonas.skarulskis@sumin.lt

---

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.